

51 maanden bomenkap in de Gemeente Utrecht

Aantekeningen bij een feitenoverzicht

Voorliggende aantekeningen behoren bij het Excel-overzicht 'Bomenkap in de gemeente Utrecht, van 1 januari 2014 t/m 17 april 2018.

Begrippen

Kennisgeving.	De bekendmaking van een aanvraag voor een velvergunning (kapvergunning), dan wel de vergunning of weigering daarvan in het digitale Gemeenteblad op Overheid.nl
Aanvraag	Het aanvraagformulier voor een velvergunning met daarbij alle bijlagen
(Vel)vergunning	Vergunning in mandaat namens B&W verleend op grond van bepalingen in voornamelijk de Algemene Plaatselijke Verordening (APV), de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Algemene wet bestuursrecht (Awb)
(Kap)vergunning	Velvergunning
Noodkap	Het vellen van bomen zonder dat een vergunningtraject is doorlopen, omdat de desbetreffende bomen als gevaarlijk voor lijf en/of goed worden beoordeeld door een daarvoor aangewezen ambtenaar. Omdat van de noodkap geen openbaar overzicht bestaat zijn de bomen in kwestie niet in het overzicht opgenomen
Illegale kap	Het vellen van bomen zonder dat een vergunningtraject is doorlopen, door of namens de gemeente Utrecht, bedrijven en particulieren/particulieren. Omdat van het illegaal vellen geen openbaar overzicht bestaat zijn de bomen in kwestie niet in het overzicht opgenomen.
Herplant	Een inadequate term in APV, aanvragen en vergunningen waarmee – zo blijkt uit de context – <i>aanplant</i> van jonge bomen wordt bedoeld. Gekapte bomen kunnen immers niet herplant worden.
VTH	De gemeentelijke dienst Vergunningen, toezicht en handhaving
Weigering	Het weigeren van twee <i>aangevraagde</i> velvergunningen, in beide gevallen voor één boom, te weten

Datum kennisgeving	Adres	Dossiernummer
23-6-2016 en (!) 28-6-2016	Maliebaan 81-89 te Utrecht	HZ_WABO-16-19762
23-11-2017	Pythagoraslaan 107 te Utrecht	HZ_WABO-17-36758
<i>De volgende is niet aangevraagd wel geweigerd (!!!!); hier buiten de orde</i>		
11-4-2014	Blauwe-Vogelweg 11 te Utrecht	HZ_WABO-14-07095

Aantekeningen gebaseerd op het exceloverzicht en op stukken uit de vergunningsdossiers

Het feit van een aanvraag voor een velvergunning betekent – afgerond – in 100% van de gevallen dat de desbetreffende boom ten dode is opgeschreven.

Slechts het vellen van twee (!!!) bomen is geweigerd. Dit in ruim 51 maanden tijd.

De nota Bomenbeleid Utrecht geeft op blz. 7 aan dat het de praktijk is om “in vrijwel alle gevallen” de aangevraagde vergunning te verlenen. Het botst keihard met de elders in de nota aangegeven zorgvuldige afweging van de belangen. Daar het zeer ongeloofwaardig is dat zo goed als alle velvergunningen terecht zijn aangevraagd, stelt het geconstateerde feit vragen bij de betrouwbaarheid van de in de beoordeling van de aanvragen betrokken dienst.

Het feitelijk gevoerde vergunningenbeleid heeft tot effect dat er veel meer bomen worden gekapt dan het aantal dat ter vervanging moet worden aangeplant. Aan te planten bomen zijn vanzelfsprekend gemiddeld genomen veel jonger/kleiner, hebben een geringere ecologische kwaliteit, veel minder waterbergingscapaciteit en veel minder hittedempingscapaciteit

In de meeste vergunningen waarin aanplant van bomen(‘herplant’ genoemd) verplicht wordt gesteld is er geen eis met betrekking tot het assortiment, leeftijd (dikte) en in heel veel gevallen ook niet met betrekking tot de locatie van aanplant.

Voor vergunninghouders is er geen verplichting het daadwerkelijke vellen van bomen en de aanplant van bomen te melden. Daardoor is controle op de nakoming van verplichtingen een bijna onmogelijke zaak.

Van de mogelijkheid om verplichtend te stellen dat ingeval de aanplant ter vervaging van geveldde bomen mislukt (APV), de aanplant van een nieuwe boom moet plaatsvinden, maakt de gemeente weinig gebruik.

De omschrijving van de locatie van voorgenomen bomenkap in de kennisgeving is in veel gevallen onvoldoende tot zeer slecht, waardoor het publiek aan de kennisgeving niet kan zien welke de kaplocatie is. Vermeld zijn o.a. straatnamen zonder nadere aanduidingen, niet in het stratennamenboek opgenomen, slecht herkenbare locatienamen, kadastrale secties met perceelnummers.

Het bomenaantal in de aanvraag en soms ook in de vergunning is in nogal wat gevallen niet exact bepaald.

Het komt vaak voor dat de vergunning het vellen van meer bomen toestaat dan er is aangevraagd, zonder dat er ook maar iets blijkt van het bestaan van een gewijzigde aanvraag.

In zeer veel gevallen is de aanvraag van de velvergunning onvolledig, onhelder, soms zelfs onjuist ingevuld, waardoor het publiek dat daarvan kennisneemt in belangrijke mate onbruikbare informatie krijgt voorgeschoteld. Toch wordt de aanvraag in behandeling genomen.

Het college heeft met de raad afgesproken dat bij de kennisgevingen van aanvraag van velvergunningen de dossierstukken worden bijgevoegd. In veel gevallen gebeurt dat niet, onvolledig (niet alle stukken) of met weglating van bladzijden uit het aanvraagformulier.

Ingeval het vellen van bomen uitvloeisel is van bouwplannen van allerlei aard, worden de beloofde documenten voor aanvraag van de velvergunning (op een zeldzaam geval na) niet bijgevoegd. Soms wekt dat de gedachte dat er geen aanvraag van velvergunning is en dat het vellen zonder dat verleend wordt.

Het vergunningaanvraagformulier is weliswaar naar een elders vastgesteld model, niettemin is het aanvraagformulier inadequat omdat het op nogal wat punten te weinig en te vage vragen stelt, hetgeen de beoordeling ernstig bemoeilijkt.

In het kader van omgevingsvergunningen voor (ver)bouw en andere ruimtelijke plannen wordt vaak het vellen van bomen vergund zonder dat dat in de kennisgeving van de aanvraag was vermeld, soms zelfs niets eens in de aanvraag.

Er heeft in de meeste gevallen geen beoordeling van de bomen plaatsgevonden, en al helemaal niet van het project in die zin dat nagegaan is of er anders gewerkt en/of ontworpen kan worden opdat bomen gespaard blijven.

In veel gevallen is de behandeling van de aanvraag kennelijk gestaakt dan wel er heeft geen bekendmaking van het bestuursbesluit plaatsgevonden. In het overzicht is dat aangegeven als “*nooit*”

afgehandeld". Wat er met de betrokken bomen is gebeurd is niet bekend (maar kan wel worden nagezien).

Vaak worden aanvragen en vergunningen tweemaal gepubliceerd. Dit lijkt te indiceren dat er in belangrijke mate 'uit het hoofd' wordt gewerkt, in plaats vanuit dossiers en dat de interne control bij VTH tekortschiet. Ook het veelvuldig achterwege blijven van kennisgevingen (aanvraag, c.q. vergunning) lijkt op zulk tekort te duiden.

Zienswijzentermijn. Tot en met 7 januari 2014 stond in de kennisgeving van aanvraag vermeld dat de zienswijzentermijn 4 weken bedraagt. Nadien is dit beperkt tot de mededeling dat binnen de (niet-aangegeven) zienswijzentermijn een zienswijze moet zijn ingediend. Rechtsonzekerheid.

De behandeltermijn van vergunningaanvragen is vaker buitengewoon kort, waardoor er feitelijk geen zienswijzentermijn is geweest.

Vaak ook is die te lang waardoor de situatie kan ontstaan dat de aanvrager van de vergunning van rechtswege (Awb) de vergunning verleend krijgt en er dus geen belangenafweging heeft plaatsgevonden.

De bomenparagraaf. Dit is een document dat in 2007 is ingevoerd en waarvan op de gemeentelijke website tot op dit moment geen inhoudsomschrijving is gevonden, wel *"Alle ruimtelijke plannen moeten een bomenparagraaf hebben die informatie biedt om een zorgvuldige afweging te maken door het bestuur."*

De bij vergunningaanvragen (overigens niet altijd) ingediende bomenparagrafen zijn zeer uiteenlopend van inhoud en kwaliteit en maken in veel gevallen geen 'zorgvuldige afweging' mogelijk. Overigens is de Bomenparagraaf inmiddels al jaren achterhaald door het verplicht gestelde Handboek Bomen waarin wél inhouds- en kwaliteitseisen zijn gesteld. De bomenparagraaf is dus al jaren inadequaat en buiten de orde.

De halfjaarlijkse vellijsten bevatten maar een fractie van de bomen die in Utrecht gekapt worden. Van het in kennisgevingen aangebrachte onderscheid tussen halfjaarlijkse vellijsten en het ad hoc vellen is de zin afwezig. In beide gevallen moet immers een zorgvuldige beoordeling plaatsvinden. De halfjaarlijks vellijsten bevatten in het algemeen meer informatie over de betrokken bomen dan de stukken voor ad hoc-vergunningen laten zien.

Voor nogal wat locaties vinden in relatief korte tijd repeterende aanvragen voor velvergunningen plaats, waardoor dat verschijnsel in elk geval de schijn wekt dat er sprake is van een zogenoemde salamibenadering waardoor de oppervlakkige waarnemer het patroon niet ziet.

Te veel velvergunningen worden verleend zonder dat er een (kennisgeving van) aanvraag is geweest. Er is dan – door onbekendheid met de aanvraag – ook geen mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze geweest.

Hoewel de nummers in de gemeentelijke bomenkaart bedoeld zijn om de in andere documenten vermelde bomen te kunnen terugvinden, worden (afgezien van de halfjaarlijkse vellijsten) deze nummers hoogst zelden gebruikt in vergunningaanvragen, kaarten/schetsen, bomenparagrafen, en vergunningen. Daarmee is de herkenning van de voor vellen in aanmerking gebrachte bomen een lastigheid. Ook wordt de correcte actualisering van de gemeentelijke bomenkaart onnodig lastig gemaakt en is het mutatieproces foutgevoeliger.

Op het moment van aanvraag blijkt in een aantal gevallen de boom/bomen al geveld te zijn. De aanvraag heeft in zulke kennelijk tot doel de gepleegde feiten toe te dekken, ongetwijfeld in de wetenschap dat het een unicum is dat een gevraagde velvergunning geweigerd wordt.

Er zijn veel gevallen waarin het vellen van alle bomen langs genoemde wegen of straten vergund wordt en tegelijk opgedragen wordt alle geveld bomen te vervangen door aanplant. In de meeste gevallen betreft het vellen niet bomensoorten met structurele problemen zoals essen, iepen. De *indruk* bestaat dat het vellen plaatsvindt om op onderhoud te besparen. In elk geval gaat de ecologische kwaliteit, de waterbergingscapaciteit en de hittedempingscapaciteit achteruit.

De overgrote meerderheid van de velvergunningen wordt door de ene hand van de gemeente Utrecht (dan wel namens de gemeente door een opdrachtnemer van de gemeente) aangevraagd en door de andere hand aan hetzelfde lichaam, verleend.

Gevoegd bij het feit dat (afgerond) alle aangevraagde velvergunningen verleend worden, dat de overgrote meerderheid van de te vellen bomen gemeentelijke bomen zijn, stelt dat vragen bij de onafhankelijkheid en deskundigheid van de vergunningverleners van VTH.

De feiten geven geen grond voor een eventuele opvatting dat het sinds aanvang 2014 geleidelijk aan beter gaat.

De lange duur van een goed beschouwd ontoelaatbare situatie stelt vragen met betrekking tot de aanwezigheid van verbeterpotentieel. Het moet immers mogelijk zijn om onder goede leiding van het college en de concerndirectie in enkele maanden tijds grote verbeterstappen te laten zien.

Het beeld dat uit het voorliggende onderzoek oprijst wekt de gedachte dat de nota Bomenbeleid Utrecht in hoge mate niet wordt uitgevoerd en dat de evaluatie van de uitvoering van de nota geen getrouw beeld gaf van wat er werkelijk gebeurt.